

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Кзз 1289/2022
29.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Мирољуба Томића, Татјане Вуковић, Милене Рашић и Бојане Пауновић, чланова већа, са саветником Звезданом Говедарица Царић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због три кривична дела полно узнемиравање из члана 182.а став 2. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Срећка Станковића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Шапцу К 574/21 од 18.11.2021. године и Вишег суда у Шапцу Кж1 5/22 од 10.03.2022. године, у седници већа одржаној дана 29.11.2022. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Срећка Станковића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Шапцу К 574/21 од 18.11.2021. године и Вишег суда у Шапцу Кж1 5/22 од 10.03.2022. године, у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се захтев браниоца окривљеног у преосталом делу, **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Шапцу К 574/21 од 18.11.2021. године, окривљени АА оглашен је кривим због извршења три кривична дела полно узнемиравање из члана 182а став 2. у вези става 1. КЗ, за која су му утврђене појединачне казне затвора у трајању од по 1 (једне) године и 7 (седам) месеци, па је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 4 (четири) године, у коју му се урачунава време проведено у притвору у периоду од 10.08.2021. године па надаље. Истом пресудом, према окривљеном АА је изречена мера безбедности обавезног лечења алкохоличара која ће трајати док за тим постоји потреба, али не дуже од изречене казне затвора, с тим да се време проведено на лечењу има урачунати у изречену казну затвора. Окривљени је обавезан да суду на име паушала плати износ од 7.000,00 динара, а Основном јавном тужилаштву у Шапцу износ од 31.201,50 динара, на име трошкова кривичног поступка, у року од 30 дана рачунајући од правноснажности пресуде, као и остале трошкове кривичног поступка, чија ће висина бити утврђена посебним решењем.

Пресудом Вишег суда у Шапцу Кж1 5/22 од 10.03.2022. године, делимичним усвајањем жалбе браниоца окривљеног АА, адвоката Душана Пашића, преиначена је пресуда Основног суда у Шапцу К 574/21 од 18.11.2021. године, и то само у делу

одлуке о кривичној санкцији тако што је Виши суд у Шапцу, окривљеном АА, за свако од три кривична дела полно узнемиравање из члана 182.а став 2. у вези става 1. КЗ, за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, утврдио казну затвора у трајању од по 1 (једне) године, па окривљеног на основу наведеног законског прописа и чланова 4, 42, 45, 54, 60. и 63. Кривичног законика, осудио на јединствену казну затвора у трајању од 2 (две) године и 11 (једанаест) месеци у коју му се урачунава време проведено у притвору у периоду од 10.08.2021. године па надаље, док су жалбе Основног јавног тужиоца у Шапцу, браниоца окривљеног АА, адвоката Срећка Станковића и браниоца окривљеног АА, адвоката Душана Пашића, у преосталом делу одбијене као неосноване, а пресуда Основног суда у Шапцу К 574/21 од 18.11.2021. године, у непреиначеном делу, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Срећко Станковић, у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање, или да исте преиначи и окривљеног ослободи од оптужбе.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Бранилац окривљеног АА, у захтеву за заштиту законитости указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и наводи да незаконите доказе на којима се заснивају побијане пресуде, чине записници о саслушању малолетних оштећених, с обзиром на узраст малолетних, а све у вези са одредбама чланова 16. и 84. ЗКП. Према ставу одбране малолетне оштећене нису биле способне да схвате значај права да не сведоче, у смислу члана 94. ЗКП. Бранилац окривљеног такође указује да се у конкретном случају ради о посебно осетљивим сведоцима, чије испитивање мора да се спроведе под одређеним условима. Такође указује да саслушање сведока није спроведено на начин како је то предвиђено Законом о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица и то чланом 152. истог закона.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА се по оцени Врховног касационог суда не могу прихватити као основани.

Наиме, одредбом члана 103. став 1. ЗКП је прописано да сведоку који је с обзиром на узраст, животно искуство, начин живота, пол, здравствено стање, природу, начин или последице извршеног кривичног дела, односно друге околности случаја посебно осетљив, орган поступка може по службеној дужности, на захтев странака или самог сведока, одредити статус посебно осетљивог сведока.

Одредбом члана 104. став 1. ЗКП је прописано да се посебно осетљивом сведоку питања могу постављати само преко органа поступка који ће се према њему односити са посебном пажњом, настојећи да се избегну могуће штетне последице кривичног

поступка по личност, телесно и душевно стање сведока. Испитивање се може обавити и уз помоћ психолога, социјалног радника или другог стручног лица, о чему одлучује орган поступка. У ставу 2. истог члана предвиђено је да ако орган поступка одлучи да се посебно осетљиви сведок испита употребом техничких средстава за пренос слике и звука, испитивање се спроводи без присуства странака и других учесника у поступку у просторији у којој се сведок налази.

Одредбом члана 152. став 1. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривично-правној заштити малолетних лица („Службени гласник Републике Србије“ број 85/2005), прописано је да када воде поступак за кривична дела учињена на штету малолетних лица, јавни тужилац, истражни судија и судија у већу ће се односити према оштећеном водећи рачуна о његовом узрасту, својствима личности, образовању и приликама у којима живи, посебно настојећи да се избегну могуће штетне последице поступка по његову личност и развој. Саслушање малолетних лица обавиће се уз помоћ психолога, педагога или другог стручног лица. У ставу 2. истог члана прописано је да ако се као сведок саслушава малолетно лице које је оштећено кривичним делом наведеном у члану 150. овог закона, саслушање се може спровести највише два пута а изузетно и више пута ако је то неопходно ради остварења сврхе кривичног поступка. У случају да се малолетно лице саслушава више од два пута, судија је дужан да посебно води рачуна о заштити личности и развоја малолетног лица. Надаље, у ставу 3. истог члана прописано је да, ако се с`обзиром на особености кривичног дела и својства личности малолетног лица, оцени да је то потребно, судија ће наредити да се малолетно лице саслушава употребом техничких средстава за пренос слике и звука, а саслушање се спроводи без присуства странака и других учесника поступка, у просторији у којој се сведок налази, тако да му странке и лица која на то имају право, питања постављају посредством судије, психолога, педагога, социјалног радника или другог стручног лица.

Из списка предмета се утврђује да је решењем ОЈТ у Шапцу Кт 1157/21 од 25.08.2021. године, малолетним оштећенима ББ, ВВ и ГГ, на основу члана 103. ЗКП додељен статус посебно осетљивог сведока, које су у каснијем току поступка испитиване у складу са одредбом члана 103. и 104. ЗКП. С`тим у вези су и неосновани наводи из захтева да се ради о незаконито прибављеним доказима, а имајући у виду да су се и вештаци - психолози, изјаснили да су малолетне оштећене, у складу са својим узрастом и степеном развоја, способне да пренесу своја сазнања и опажања у вези са предметом сведочења, да схвате значај последица и давања свог исказа и да су способне да схвате значај права да су ослобођене од дужности сведочења. Такође је неоснован навод браниоца окривљеног о томе да је малолетна ББ саслушана без присуства законског заступника, односно друге особе од поверења, јер из списка предмета произилази да је малолетна оштећена ББ испитана, а према записнику о испитивању сведока од стране ОЈТ од 25.08.2021. године, у присуству браниоца окривљеног и пуномоћника по службеној дужности, запослене у Центру за социјални рад у Владимирцима, мастер психолога Марије Пантелић, а по изричитом захтеву малолетне оштећене, која је пре испитивања оштећене, а након разговора са њом, утврдила њену способност да схвати значај сведочења, као и значај права да буде ослобођена од дужности сведочења.

Такође, на записнику о испитивању вештака пред ОЈТ у Шапцу, дана 07.09.2021. године, стални судски вештак дипломирани психолог Данијела Муњић, а у присуству браниоца окривљеног и пуномоћника по службеној дужности малолетних

оштећених, дала је свој налаз и мишљење и утврдила способност малолетних оштећених ВВ и ГГ, да схвате значај сведочења и права да буду ослобођене од дужности сведочења, те су обе оштећене испитане у присуству поменутих лица и законског заступника, мајке ДД.

Имајући у виду садржину цитираних законских одредаба, из списка предмета произилази да су малолетне оштећене испитане у складу, како са чланом 103. и чланом 104. ЗКП, тако и са одредбом члана 152. став 3. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривично-правној заштити малолетних лица, па се у конкретном случају не може говорити о незаконито прибављеним доказима.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног, оценио као неоснован у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

У преосталом делу овог захтева за заштиту законитости бранилац окривљеног нижестепене пресуде побија због повреде одредаба члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, а која повреда одредба ЗКП не представља законски разлог због кога је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и његовом браниоцу због повреде закона, те је Врховни касациони суд у овом делу захтев браниоца окривљеног оценио као недозвољен.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена повреда закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП, захтев за заштиту законитости у односу на наведену повреду закона одбио као неоснован, док је у осталом делу на основу члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП и члана 485. став 4. ЗКП, захтев одбацио као недозвољен и одлучио као у изреци пресуде.

Записничар – саветник
Звездана Говедарица Царић, с.р.

Председник већа – судија
Бата Цветковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић